

РЕШЕНИЕ

«15» ноябрь 2021 г.

г. Альметьевск

КАРАР

№ 91

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Әлмәт шәһәре территориясәндә тезекләндерү өлкәсәндә муниципаль контроль турындагы нигезләмәне раслау хақында

«Россия Федерациясәндә дәүләт контроле (күзәтчелек) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июләндәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясәндә жирле үзидәрә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы закон, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Уставы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Әлмәт шәһәр Советының 2020 елның 11 декабрәндәге 15 номерлы «Әлмәт шәһәре» муниципаль берәмлегенә шәһәр төзелешә эшчәнлегә өлкәсәндә жирле әһәмияттәгә аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләренә бер еләшен «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә тапшыру турында» гы карары, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советының 2020 елның 11 декабрәндәге 20 номерлы «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы «Әлмәт шәһәре» муниципаль берәмлегенә шәһәр төзелешә эшчәнлегә өлкәсәндә жирле әһәмияттәгә аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләрен бер еләшен тапшыру турында Әлмәт шәһәр Советының тәкъдимен кабул итү хақында»гы карарлары нигезәндә ,

Әлмәт муниципаль район Советы КАРАР КЫЛДЫ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Әлмәт шәһәре территориясәндә тезекләндерү өлкәсәндәге муниципаль контроль турында Нигезләмәне расларга (1 нче кушымта).

2. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Әлмәт шәһәре территориясәндә тезекләндерү өлкәсәндә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда планнан тыш тикшерүләр үткәрү кирәклеген билгеләү өчен кулланыла торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын расларга (2 нче кушымта).

3. Район башкарма комитетының Хокук идарәсенә (Ханнанова Ә. Б.) әлегә карарны «Альметьевский вестник» газетасында бастырып чыгарырга, «Татарстан Республикасы Хокукый мәгълүматның рәсми порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карар, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Әлмәт шәһәре территориясендә тезекләндерү елкәсендәге муниципаль контроль турындагы нигезләмәнең 6 бүлгегә нигезләмәләреннән тыш, рәсми басылып чыкканнан соң, әмма 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк булмаган вакытта үз көченә керә.

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Әлмәт шәһәре территориясендә тезекләндерү елкәсендә муниципаль контроль турындагы нигезләмәнең 6 бүлгегә нигезләмәләре 2022 елның 1 мартыннан үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны район Советының бюджет-финанс мәсьәләләре, салымнар һәм җыямнар буенча (А.И. Грушин), икътисадый үсеш, торак-коммуналь хужалык һәм муниципаль милек мәсьәләләре буенча (Мингазов И.М.) даими комиссияләренә йөкләргә.

Муниципаль район Башлыгы

Т.Д. Нагуманов

Татарстан Республикасы
Өлмәт муниципаль районы
Советының 2021 елның 15
ноябрдәгә 91 номерлы
караы белән расланган
1 нче кушылта

Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районы Өлмәт шәһәре
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында
нигезләмә

1. Гомүми нигезләмә

1.1. Әлеге Нигезләмә Өлмәт муниципаль районы территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – төзекләндерү өлкәсендә контроль).

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданныр (алга таба – контрольдә тотылучы затлар) Өлмәт шәһәре территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен (алга таба – төзекләндерү кагыйдәләре), инвалидлар өчен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларын һәм күрсәтелә торган хезмәтләренә (алга таба – мәжбүри таләпләр) үтәү тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә контроль «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль бюджет учреждениесе (алга таба – департамент) тарафыннан башкарыла.

1.4. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар исемлегә (алга таба-контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар):

1) «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль бюджет учреждениесе директоры;

2) «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль бюджет учреждениесе директоры урынбасары;

3) «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль бюджет учреждениесенәң экологик күзәтчелек бүлегә житәкчесә;

4) «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль бюджет учреждениесенәң баш белгече;

5) «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль бюджет учреждениесенәң әйдәп баручы белгече;

6) «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль бюджет учреждениесе белгече.

Департаментның күрсәтелгән вазыйфаи затларының вазыйфаи бурычларына аларның вазыйфаи инструкцияләре нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелегә) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, №248-ФЗ Федераль закон һәм

башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга һәм жаваплылыкка ия.

1.5. Тезекләндерү елкәсендә контроль, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткөрү белән бәйлә мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, №131-ФЗ Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Департамент үз эченә алган тезекләндерү кагыйдәләрен үтәүне контрольдә тотат:

1) якин-тирә территорияләрен карап тоту буенча мәҗбүри таләпләр;

2) элементларны һәм тезекләндерү объектларын карап тоту буенча мәҗбүри таләпләр, шул исәптән таләпләр:

- халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәренә мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, социаль хезмәт күрсәтү объектларына ирекле үтәп керүенә комачауламый торган киртәләрен урнаштыру буенча;

- торақ булмаган биналарның, тезелмәләренә, корылмаларның, башка диварларның, корылмаларның, шулай ук тезекләндерүнең һәм җәмәгать урыннарының башка элементларының фасадларын карап тоту буенча;

- инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле мәгълүматны үз эченә алган махсус билгеләренә, язуларны карап тоту буенча;

- җир эшләрен гамәлгә ашыру буенча Әлмәт муниципаль районының норматив хокукый актларында һәм тезекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән җир эшләрен башкару тәртибенә ярашлы рәвештә бирелә торган җир эшләрен гамәлгә ашыру;

- биналарга һәм аларга керү юлларына, шулай ук ишегалларына ирекле керүләренә тәмин итү, җәяүлеләренә һәм имин җәяүлеләр хәрәкәтенә күрәнгәнчә тәмин итү, инвалидларны һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәрен дә кертеп, җир эшләрен гамәлгә ашыру чорында;

- аварияләр нәтижәсендә эшләр башкару турында департаментка Әлмәт муниципаль районының норматив хокукый актларында билгеләнгән срокта хәбәр итү;

- тезекләндерү кагыйдәләре чыккан транспорт чараларын газонда яисә башка яшелләндерелгән яисә рекреация территориясендә урнаштыруга юл куймау, шулай ук эксплуатацияләү, хезмәт күрсәтү яисә ремонт вакытында гомуми файдаланудагы транспорт чаралары территорияләрен пычратуга юл куймау, йөкләр ташыганда яисә тезелеш мәйданнарыннан чыкканда (тент яисә каплау булмаганда);

3) Әлмәт муниципаль районы территориясен кышкы чорда җыештыру буенча мәҗбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның түбәләрен, бозларын һәм боз сеңгеләрен чистарту буенча чаралар үткөрүне контрольдә тотуны да кертеп;

4) Әлмәт муниципаль районы территориясен җәйге чорда җыештыру буенча мәҗбүри таләпләр;

5) махсус янгынга каршы режим гамәлдә булган чорда янгын күрәнгәнчә тәмин итүнең естәмә мәҗбүри таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә җир асты коммуникацияләрен салу, үзгәртеп кору, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәҗбүри таләпләр;

7) агач утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәҗбүри таләпләр, шул исәптән бетерү (сүтү), агач һәм куакларны күчәрәп утырту буенча мәҗбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (сүтелүгә рөхсәт) тезекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән очрақларда бирелергә тиеш булса;

8) каты коммуналь калдыкларны җыю буенча мәҗбүри таләпләр;

9) хайваннарны урамда йертү буенча мәжбүри таләпләр һәм гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм төзекләндерү кагыйдәләрендә каралган башка төрләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын көтүгә юл куймау турында таләпләр.

Департамент вазыйфаи затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләрнең үтәлешен контрольдә тотта.

1.7. Төзекләндерү элементлары астында хәзерге хәлдә декоратив, техник, планировка, конструктив җайланмалар, яшелләндерү элементлары, терле җиһазлар һәм бизәлеш элементлары, шул исәптән биналар, корылмалар, корылмалар фасадлары, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар корылмалар, мөгълүмат щитлары һәм территорияне төзекләндерүнең состав елешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр аңлашыла.

Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү объектлары дигәндә төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, аларда төзекләндерү эшчәнлеген алып барыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданның коммерциягә карамаган бакчачылык, яшелчәчелек берләшмәләре урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, майданнар, юллар, проспектлар, юл чатлары, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт майданчыклары;

5) хайваннар өчен майданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

9) төзекләндерү кагыйдәләрендә күрсәтелгән башка объектлар.

Коймалар астында капкалар, калиткалар, шлагбаумнар, шул исәптән автоматик коймалар һәм декоратив коймалар (коймалар) аңлашыла.

1.8. Департамент тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру, контроль объектларын исәпкә алу тәэмин ителә.

Департамент тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә контроль объектларын әлеге Нигезләмә нигезендә билгеле бер куркыныч категориясенә кертү гамәлгә ашырыла.

2. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы белән идарә итү

2.1. Департамент зыян (зыян) китерү куркынычлары белән идарә итү нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында әлеге Нигезләмәнең 1.7 пунктында каралган мондый контроль объектлары “Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында” 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә куркыныч категориясенә кертелергә тиеш.

2.3. Департамент тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә контроль объектларын (алга таба – контроль объектлары) әлеге Нигезләмәнең 1.7

пунктында каралган куркынычның билгеле бер категориясенә кертү тезеклэндерү елкәсендә муниципаль контроль департаменты тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасы нигезендә тиешле объектларны билгеле бер куркыныч категориясенә кертү критерийлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Контрольлек объектларын хәвеф-хәтәр категорияләренә кертү һәм бирелгән контроль объектларына куркынычлылык категорияләрен үзгәртү Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән гамәлгә ашырыла.

Контроль объектлары департаменты тарафыннан куркыныч категорияләренә кертелгәндә кулланыла, шул исәптән:

- 1) күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрындагы белешмәләр;
- 2) контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез контроль чараларын гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан алына торган белешмәләр;
- 3) департаменттагы башка мәгълүматлар.

2.4. Департамент тарафыннан, бирелгән куркыныч категориясенә карап, планлы тикшерү чаралары үткөрү түбәндәге периодик белән гамәлгә ашырыла:

- 1) югары куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен - 2 елга бер тапкыр.;
- 2) урта куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен - 3 елга бер тапкыр.

Түбән куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чаралары үткөрелми.

Контроль объектларын түбән куркыныч категориясенә кертү турында карар кабул итү таләп ителми.

2.5. Планлы контроль чараларның еллык планнарына тикшерү объектларына карата еллык планы гамәлгә ашыру елында соңгы планлы контроль чарасын уздыру тәмамланган көннән соң, түбәндәге категориягә кертелгән контроль объектлары өчен чор тәмамлана торган контроль чаралар кертелергә тиеш:

- 1) югары куркыныч - кимендә 2 ел;
- 2) уртача куркыныч - кимендә 3 ел.

Тикшерү объектларына карата алдан планлаштырылган контроль чаралар үткөрелмәгән очракта, юридик затның яисә гражданның контроль объектына милек хокукы барлыкка килү датасыннан бер ел узгач, ел саен контроль объектлары кертелергә тиеш, ә янәшәсендәге территорияләр очрагында - тезеклэндерү кагыйдәләре нигезендә яқындагы территорияне карап тоту бурычы барлыкка килгән датадан.

2.6. Контрольлек объекты хокукына ия булучы сорауы буенча, контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар, сорату кәргән көннән 15 көннән дә артмыйча, аңа контроль объекты бирелгән куркынычлылык категориясе турында мәгълүмат, шулай ук мондый объектны билгеле бер куркыныч категориясенә керткәндә кулланылган белешмәләр бирә.

Контроль объектының хокукка ия булучы департаментка элек бирелгән контроль объектына куркынычлылык категориясен үзгәртү турында гариза бирергә хокуклы.

2.7. Департамент хәвеф-хәтәр категорияләре бирелгән контроль объектлары исемлеген алып бара (алга таба – контроль объектлары исемлеге). Контроль объектларын тикшерү объектлары исемлегенә кертү әлеге Нигезләмәнең 2.3 пунктында күрсәтелгән Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитеты күрсәтмәсе нигезендә гамәлгә ашырыла.

Куркыныч категорияләре күрсәтелгән контроль объектлары исемлеге муниципаль район сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация

челтәрәндә (алга таба –муниципаль район сайты) контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

2.8. Контроль объектлары исемлеге түбәндәге мәгълүматны үз эченә ала:

1) контроль объекттын идентификацияләүче мәгълүмат (контроль объектның урнашу урыны адресы, кадастр номеры (булса), башка билгеләр, контроль объекттын идентификацияләүче;

2) бирелгән куркыныч категориясе;

3) контроль объектына куркыныч категориясенә бирү турында карар реквизитлары.

3. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычын профилактикалау

3.1. Департамент төзекләндерү өлкәсендә, шул исәптән профилактик чаралар үткөрү юлы белән дә, контрольне гамәлгә ашыра.

3.2. Профилактик чаралар Департамент тарафыннан контрольдә тотылучы затларның мәжбүри таләпләрен намус белән үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүгә китерә торган шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү һәм мәжбүри таләпләрне контрольдә тотучы затларга житкерү, аларны үтәү ысулларына житкерү максатларында гамәлгә ашырыла.

3.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырганда зыян (зыян) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткөрү контроль чаралар үткөрүгә карата өстенлекле булып тора.

3.4. Профилактик чаралар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычын профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чаралар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар уздырганда контроль объектларының законда саклана торган законга зыян китерү куркынычы яисә мондый зыян китерү ачыктан-ачык куркыныч булуы ачыкланган очракта, контроль чараларын гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат, кичекмәстән әлегә хакта мәгълүматны контроль чаралар уздыру турында карар кабул итү өчен Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы башлыгына (башлыгы урынбасарына) жиберә.

3.5. Төзекләндерү өлкәсендә контроль департаментын гамәлгә ашырганда түбәндәге профилактик чаралар төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) мәгълүмат житкерү;

2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;

3) кисәтүләр игълан итү;

4) консультацияләү;

5) профилактик визит.

3.6. Мәгълүмат бирү муниципаль район сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә, массакүләм мәгълүмат чараларында тиешле белешмәләрне урнаштыру юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча департамент тарафыннан дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булган очракта) һәм башка рәвешләрдә контрольдә тотыла торган затларның шәхси кабинетлары аша гамәлгә ашырыла.

Департамент муниципаль район сайтының контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлегендә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә каралган мәгълүматларны урнаштырырга һәм аларга ярдәм итәргә бурычлы.

Департамент шулай ук гражданның жыелышларында һәм конференцияләрендә контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр турында, аларның куркыныч критерийларына туры килүе турында, шулай ук контроль объектларына карата үткәрелә торган контроль чараларының төрләре, эчтәлегә һәм интенсивлыгы турында мәгълүмат бирергә хокуклы.

3.7. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү уздырылган контроль чаралар һәм аларның нәтижеләре турындагы мәгълүматларны жыю һәм анализлау юлы белән департамент тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижеләре буенча ел саен төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру буенча хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижеләрен үз эченә алган доклад әзерләнә. Әлегә доклад, хисап елыннан соң килүче елның 1 июленә кадәр, муниципаль район сайтының контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлегендә урнаштырыла.

3.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында кисәтү һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү чараларын күрү тәкъдире департаментның мәжбүри таләпләрне бозуга әзерләнә торган таләпләре яисә мәжбүри таләпләрне бозуның билгеләре булган очракта һәм (яисә) мәжбүри таләпләрне бозуның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүе турында мәгълүматлар расланмаган очракта, контрольдә тотыла торган затка игълан ителә.

Кисәтүләр әлегә белешмәләренә алган көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы башлыгы (урынбасары) тарафыннан игълан ителә (имзалана). Кисәтү язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә рәсмиләштерелә һәм контрольдә тотыла торган зат адресына жиберелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турындагы кисәтү Россия Федерациясе Икътисади үсеш министрлыгының 31.03.151 номерлы «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик формалары турында» боерыгы белән расланган форма нигезендә рәсмиләштерелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында игълан ителгән кисәтүләр теркәү номеры бирелгән кисәтүләрне исәпкә алу журналында теркәлә.

Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү департаменты игълан иткән очракта, контрольлек итүче зат күрсәтелгән кисәтүгә карата каршылык бирергә хокуклы. Кисәтүгә карата каршылык Департамент тарафыннан алынганнан соң 30 көн эчендә карала. Каршылыкларны карау нәтижәсендә контрольдә тотучы затка язмача яки электрон документ формасында җавап жиберелә. Каршылык белән килешмәгән очракта җавапта тиешле нигезләмәләр күрсәтелә.

3.9. Контрольлек итүче затларга консультация бирү телефон аша, видео-конференц-элемент аша, шәхси кабул итү яки профилактик чаралар, контроль чаралар үткөрү барышында контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданның шәхси кабул итү контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат муниципаль район сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация телдән яки язма формада түбәндәге мәсьәләләр буенча башкарыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;

2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртібе;

3) контрольгә алырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү тәртібе;

4) мәжбүри таләпләрне үз эченә алган норматив хокукий актлар турында мәгълүмат алу, аларның үтөлешен бәяләү Департамент тарафыннан контроль чаралар кысаларында гамәлгә ашырыла.

Контрольдә тотучы затларга телдән консультация бирү шулай ук гражданның жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.10. Язма рәвештә консультация контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан түбәндәге очрақларда гамәлгә ашырыла:

1) контрольлек итүче зат тарафыннан консультация бирү мәсьәләләре буенча язмача җавап бирү турында язма сорату тәкъдим ителгәндә;

2) консультациялар бирү вакытында телдән бирелгән сорауларга җавап бирү мөмкин түгел;

3) куелган сорауларга җавап бирү өчен өстәмә мәгълүмат соратып алуны таләп ителә.

Консультация бирүне гамәлгә ашырганда контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат Россия Федерациясә законнары нигезендә керү мөмкинлегә чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген үтәргә тиеш.

Төгәл контроль чараны, вазыйфаи затларның контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле карарларын һәм (яисә) гамәлләрен бәяләүне үз эченә алган мәгълүмат, контроль чараның башка катнашучылары, шулай ук экспертиза, сынаулар кысаларында уздырылган нәтижеләр бирелә алмый.

Тикшерүне башкарырга вәкаләтле мәгълүм вазыйфаи затка әверелгән мәгълүмат консультацияләү барышында мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотыла торган затны бәяләү максатларында департамент тарафыннан файдаланыла алмый.

Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультациялар исәпкә алу журналы алып барыла.

Департаментка контрольлек итүче затларның һәм аларның вәкилләренең биш һәм аннан күбрәк мерәҗәгатьләре кергән очракта, консультация бирү муниципаль район сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлек урнаштыру, вазыйфаи зат кул куйган язма аңлатма бирү юлы белән гамәлгә ашырыла.

3.11. Профилактик визит контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алып бару урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә яисә видео-конференц-элементдән файдалану юлы белән үткәрелә.

Профилактик визит барышында контрольлек итүче зат үз эшчәнлегенә йә үз карамагындагы контроль объектларына карата куела торган мәжбүри таләпләр, аларның риск критерийларына туры килүе, риск категориясен киметүнең тәкъдим ителә торган ысуллары, шулай ук контроль объектларына карата, аларны риск категориясенә кертүдән чыгып, контроль чараларының төрләре, эчтәлегә һәм интенсивлыгы турында мәгълүмат бирә.

Профилактик визит барышында контрольлек итүче затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирелми. Профилактика визиты барышында контрольлек итүче зат тарафыннан алынган аңлатмалар тәкъдим итү характерына ия.

Мәжбүри профилактик визит югары куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольдә тотылучы затларга карата үткәрелә.

Мәжбүри профилактик визит үткөрү турында контрольлек итүче затка, аны үткөрү датасына кадәр биш эш көненнән дө соңга калмыйча, контрольлек итөргө вәкаләтле вазыйфаи зат хәбәр ителә.

Мәжбүри профилактик визит үткөрү турында хәбәрнамә язма рәвештә төзелә.

Мәжбүри профилактик визит үткөрү турында хәбәрнамә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» Федераль законның 21 статьясындагы 4 өлешендә билгеләнгән тәртиптә контрольдә тотучы зат адресына жиберелә.

Контрольлек итүче зат, аны үткөрү датасына кадәр өч эш көненнән дө соңга калмыйча, бу хакта департаментка хәбәр итеп, мәжбүри профилактик визит уздырудан баш тартырга хокуклы.

Мәжбүри профилактика визитын үткөрү вакыты контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан билгеләнә һәм бер эш көненнән дө артмаска тиеш.

4. Контроль чаралар һәм контроль гамәлләр башкару

4.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда департамент тарафыннан күрсәтелгән чаралар кысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләрнең түбәндәге төрләре үткөрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотыла торган затның (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан, язма аңлатмалар, инструменталь тикшерү урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру);

2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

3) документар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, экспертиза ярдәмендә);

4) күчмә тикшерү (тикшерү, сораштыру, язмага аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

5) мәжбүри таләпләрнең (төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары турында белешмәләренә, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында кәргән мәгълүматларны жыю һәм анализлау юлы белән) үтәләшен күзәтү, шулай ук «Интернет» челтәреннән алынган мәжбүри таләпләрне, дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларындагы белешмәләренә үтәү кысаларында контрольлек итүче затлар тарафыннан бирелә, фото - һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия булган хокук бозуларны теркәүнең автоматик режимында эшләүче техник чараларын кулланып алынган белешмәләр » ;

6) күчмә тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

Өлеге пунктта каралган тикшерү чаралары һәм контроль гамәлләр төрләре өлеге чаралар кысаларында конкрет контроль объектының өлеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасы нигезендә билгеле бер куркыныч категориясенә кертелүенә бәйлә рәвештә дифференцияләнгән.

4.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәләшен күзәтү һәм күчмә тикшерү Департамент тарафыннан контрольдә тотылучы затлар белән бәйләнешсез үткөрелә.

4.3. Өлеге Нигезләмәнең 4.1 пункттындагы 1-4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чаралар планлы һәм планнан тыш чаралар формасында үткөрелә.

4.4. Тезекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге планлы тикшерү чаралары үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты;
- 2) рейд тикшерүе;
- 3) документар тикшерү;
- 4) күчмә тикшерү;

4.5. Тезекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге планнан тыш тикшерү чаралары үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты;
- 2) рейд тикшерүе;
- 3) документар тикшерү;
- 4) күчмә тикшерү;
- 5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү;
- 6) күчмә тикшерү.

4.6. Контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән үткәрелә торган контроль чаралар үткәру ечен нигез булып тора:

1) гражданның һәм оешмаларның мөрәжәгатьләре (гаризалары), дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларынан мәгълүмат килгәндә, департаментта закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү турында яисә зыян китерү куркынычы турында белешмәләр булу, шулай ук контроль чараларны үткәру нәтижәсендә, үзара хезмәттәшлексез, шул исәптән башка контрольдә тотыла торган затларны да кертәп, шундый белешмәләр алу;

2) контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен яки контроль объектының мондый параметрлардан читләшүен ачыклау;;

3) контроль чаралар үткәру планына кертелгән контроль чараларны үткәру срокларының житүе;

4) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткәру турында күрсәтмәсе;

5) прокуратура органнарына кәргән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренәң үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәру турында прокурор таләбе;

6) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу очракларын бетерү турында күрсәтмәне үтәү срогы чыккач – контрольлек итүче зат тарафыннан бирелгән күрсәтмә белән бирелгән документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган яки бирелгән документлар һәм белешмәләр нигезендә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин түгел.

4.7. Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары Әлмәт муниципаль районы Советы карары белән расланган (№2 кушымта).

Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге муниципаль район сайтының контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлегендә урнаштырыла.

4.8. Контрольлек итүче зат белән берлектә үткәрелә торган контроль чаралар Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитетының контроль чарасы үткәру турында боерык нигезендә үткәрелә.

4.9. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитетының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турындагы яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турындагы белешмәләр нигезендә контроль чара уздыру турында күрсәтмәсе кабул ителгән очракта, яки мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы

расланган индикаторлар нигезендә контроль чарасын уздыру ечен нигез була торган контроль зат эшчәнлеге параметрын билгеләгән очракта, мондый боерык контроль чарасын үткөрү ечен нигез булып тора торган вазыйфаи затның контроль чарасын үткөрү турында тәкъдиме нигезендә кабул ителә.

4.10. Тикшерелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлектән башка уздырыла торган контроль чаралар вәкаләтле затларның вазыйфаи затлары тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда тикшереп торуну гамәлгә ашырырга уздырыла.

4.11. Гражданның, юридик затларга һәм индивидуаль эшкуарларга карата контроль чаралар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә вазыйфаи затлар тарафыннан тикшереп торырга вәкаләтле затлар тарафыннан үткөрелә.

4.12. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда Департамент бу документлар һәм (яки) белешмәләр ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон формада булган башка органнардан документлар һәм (яки) белешмәләр ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы боерыгы белән расланган документлар һәм (яисә) соратып алына торган һәм ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмаларга тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда соратып алына торган документлар һәм (яисә) мәгълүмат булган оешмалар исемлегендә билгеләнгән, шулай ук «Дәүләт контролен (күзәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында дәүләт контролен, муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 06.03.2021 елның 338 номерлы карары белән расланган дәүләт контроле, муниципаль контроль төрләрен оештырганда һәм гамәлгә ашырганда контрольлек белешмәләре булган башка органнардан контроль органнары тарафыннан алына торган документларны һәм белешмәләрне ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек итү кысаларында биру кагыйдәләре.

4.13. Юридик затларга, шәхси эшкуарларга һәм гражданның карата планлы контроль чаралар, чираттагы календарь елына планлы контроль чаралары үткөрү планын формалаштыру кагыйдәләре нигезендә эшләнә торган еллык планнар, аны прокуратура органнары белән килештерү, кертү һәм аннан контроль чараларын төшереп калдыру кагыйдәләре нигезендә, «Чираттагы календарь елына планлы контроль (күзәтчелек) чараларын уздыру планын формалаштыру, аны прокуратура органнары белән килештерү, аңа кертү һәм аннан ел дәвамында контроль чараларын төшереп калдыру тәртибе турында» 2020 елның 31 декабрдендәге 2428 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәте карары белән расланган, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып үткөрелә.

4.14. Шәхси эшмәкәр, контрольдә тотылуучы затлар булган гражданның һөжүм иткән очракка карата департаментка контроль чара уздырганда булу мөмкинлеге булмау турындагы мәгълүматны тапшырырга хоуклы, шуңа бәйле рәвештә контроль чараны уздыру индивидуаль эшкуар, гражданның департаментка (эмма 20 көннән дә артмаган) әлеге мөрәжәгатькә сәбәп булган хәлләрне бетерү ечен кирәкле срокка департамент тарафыннан күчәрелә, бер үк вакытта түбәндәге шартларны үтәү керә:

1) контрольдә тотылучы затның яисә аның вәкиленең булмавы, контрольлек чарасын үткәргәндә мәжбүри таләпләрне үтәүне контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат бәяләвенә комачауламый, контрольдә тотучы затка тиешле рәвештә контроль чарасын үткөрү турында хәбәр ителгән очракта, контроль чарасын үткәргәндә мәжбүри таләпләрне үтәүне контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан бәяләүгә комачауламый;

2) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнең яисә фактта зыян китерүнең турыдан-туры янавы билгеләре булмау;;

3) контрольдә тотылучы затның (контрольдә тотучы затның авыруы, аның командировкасы һ.б.) булмау өчен җитди сәбәпләр бар.

4.15. Күчмә тикшерүне үткөрү вакыты 10 эш көненнән дә артмаска тиеш.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен 50 сәгатътән һәм микропредприятиеләр өчен 15 сәгатътән артмаска тиеш.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген башкаручы оешмага карата күчмә тикшерү үткөрү вакыты оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, оешманың аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

4.16. Контроль чаралар үткөрүнең барлык очраklarында да контроль гамәлләрне башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль гамәлләрне башкаруга җәлеп ителә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) дәлилләү өчен контроль чаралар үткөрү өчен, контроль чараны үткөрүгә вәкаләтле вазыйфаи затлар уздырган фотосъемка, аудио- һәм видеозапись, геодезик һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио - һәм видеозапись, геодезия һәм картометрик үлчәүләр үткөрү һәм әлеге максатлар өчен кулланылган техник чаралар турындагы мәгълүмат тикшерү чарасы нәтижеләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль эш нәтижеләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

4.17. Контроль чара нәтижеләренә контрольдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торгызу, вәкаләтле органнарга яисә вазыйфаи затларга җаваплылыкка җәлеп итү турындагы мәсьәләне карау һәм (яисә) департамент тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә каралган чараларны куллану өчен мәгълүмат җибәрү керә.

4.18. Контроль зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, контроль чара акты төзелә. Мондый чараны уздыру нәтижеләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеге билгеләнгән, дип күрсәтелә. Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, тикшерү чарасы тәмамланганнан соң актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка кушылырга тиеш. Тикшерү чараларын үткәргәндә тугырылган тикшерү кәгазьләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткөрү көнендә контроль чара үткөрү урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чарасы акты, аны рәсмиләштергәннән соң, контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестры аша, прокуратура органнарына җибәрелә.

4.19. Контроль чаралар турында мәгълүмат контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында урнаштырыла.

4.20. Контроль-контроль алып барырга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм кабул ителә торган карарлар турында контрольдә тотыла торган затлар турында мәгълүмат, дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү, дөүләт һәм муниципаль функцияләрне башкаруны электрон рәвештә тәэмин итә торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэмин итә торган инфраструктура аша, контрольдә тотыла торган затларга житкерү, шулай ук аларны контрольдә тотат торган затларга дөүләт һәм муниципаль хезмәтләрне күрсәтү, дөүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэмин итә торган инфраструктура аша житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла, шул исәптән «Дөүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федераль дөүләт мәгълүмат системасы аша һәм дөүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша да.

Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкаручы, контрольлек итүче зат булып торучы граждандан, үзенә контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар кылган гамәлләр, кабул ителә торган карарлар турында, аның гамәлләре һәм документларны кәгазьдә жибәрү зарурлыгы турында Департамент адресына хәбәр жибәргән яисә Департаментта контрольләнүче затның электрон почта адресы турында мәгълүмат булмаган очракта, хәбәрнамәне кәгазьдә жибәрү юлы белән, контрольдә тотылучы затның электрон почтасы аша, әгәр зат Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасына ия булмаса, документларны электрон рәвештә дөүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша. Граждандан департаментка күрсәтелгән документларны кәгазьдә жибәргә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контрольдә тотучы затка контрольдә тотылырга тиешле вазыйфаи затлар тарафыннан кылына торган гамәлләр, кабул ителә торган карарлар турында хәбәр итү, департаментның контрольдә тотучы затына документлар һәм белешмәләр жибәрү, контрольдә тотылучы затка электрон формада хәбәр итү яки контрольдә тотучы зат соравы буенча мәгълүмат бирү мөмкинлеген булмаган очракта, шул исәптән кәгазьдә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4.21. Актта бәян ителгән фактлар һәм нәтижеләр белән килешмәгән очракта, контрольдә тотыла торган зат «Россия Федерациясендә дөүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 39 - 40 статьяларында һәм өлгегә Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә шикаять жибәргә хокуклы.

4.22. Контроль чара уздырганда мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәргә хокуклы.

4.23. Мәжбүри таләпләрне бозуларны контрольдә тотучы затның Россия Федерациясә законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә департамент (вәкаләтле вазыйфаи зат) тарафыннан тикшереп торылуы ачыкланган очракта түбәндәгеләр тиеш:

1) контрольдә тотыла торган затка, аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау чараларын уздыру турында ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне булдырмау яисә аны туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә һәм гражданның, оешмалар игътибарына закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу турында һәм аны булдырмау ысуллары турында мәгълүмат житкерү буенча, әгәр контроль чараны үткәргәндә гражданның, контроль объектка ия булган һәм файдаланыла торган оешмаларның эшчәнлеген закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы яисә мондый зыян китерелгән очракта, аны булдырмау ысуллары булу турында мәгълүматны турыдан-туры житкерергә;

3) контроль чара барышында жинаять билгеләре ачыкланганда яисә административ хокук бозу ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жиберергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән җаваплылыкка җәлеп итү чараларын күрергә;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мемкин булган зыянны булдырмый калуны тикшереп торуну гамәлгә ашыру чараларын, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне таләп итеп судка мөрәҗәгать иткәнчегә кадәр, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне тәэмин итү буенча билгеләнгән вакытта, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү буенча рекомендацияләр бирү, башка чаралар үткөрү турындагы мәсьәләне карарга.

4.24. Контрольлек итүче вазыйфаи затлар, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганга федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданның белән билгеләнгән тәртиптә хезмәттәшлек итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контроль чара үткөрү барышында Россия Федерациясе законнары тарафыннан административ һәм башка җаваплылык каралган закон таләпләрен бозуны контрольдә тоту кысаларында тикшерү чарасы үткәрелгән очракта, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булуы турында мәгълүмат күрсәтелә. Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар әлегә актының күчermәсен тиешле җаваплылыкка тартуға вәкаләтле хакимият органына юллайлар.

5. Контрольгә алырга вәкаләтле вазыйфаи затларның карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү

5.1. Контроль алырга вәкаләтле вазыйфаи затларның карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 9 бүлегендә билгеләнгән тәртиптә шикаять бирелергә мемкин.

5.2. Контрольләнгән торган затлар, аларның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре, алар фикеренчә, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган, судка кадәр шикаять бирергә хокуклы:

1) контроль чаралар үткөрү турында карарлар;

2) ачыкланган бозуларны бетерү турында контроль чаралар акты, күрсәтмәләр;

3) контроль чаралар кысаларында контрольгә алырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәл кылмаулары).

5.3. Шикаять контрольлек итүче зат тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталын кулланып, шикаятьне карап тикшерүгә вәкаләтле органга тапшырыла.

Дәүләт яисә закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләр һәм документлар булган шикаять дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталыннан һәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталыннан, закон белән саклана торган башка сер турындагы Россия Федерациясә законнары таләпләрен исәпкә алып, файдаланусыз бирелә. Тиешле шикаять контрольлек итүче зат тарафыннан шикаятьтә (документларда) дәүләт яки закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләрнең булу-булмавы турында алдан хәбәр итеп шәхси кабул итү вакытында тапшырыла.

5.4. Аның вазыйфаи затларын хәл итүгә, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы башлыгы (башлыгы урынбасары) тарафыннан карала.

5.5. Аның вазыйфаи затларын хәл итүгә, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять, контрольдә тотыла торган зат үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып 30 календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Департамент күрсәтмәсенә шикаять контрольдә торучы зат күрсәтмә алган вакыттан алып 10 эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

Шикаять бирү срогының нигезле сәбәпләре аркасында шикаять бирү вакыты чыккан очракта, шикаятьне бирүче затның үтенечнамәсә буенча әлеге срок Департамент тарафыннан (шикаятьне карап тикшерүгә вәкаләтле вазыйфаи зат) торгызылырга мөмкин.

Шикаятьне биргән зат шикаять буенча карар кабул ителгәнчә аны тулысынча яисә өлешчә чакыртып ала. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат жибөрү рөхсәт ителми.

5.6. Аның вазыйфаи затларының карарына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять аны теркәгән көннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

Аны карау ечен башка органнар карамагында булган белешмәләр алу таләп ителгән очракта, шикаятьне карау срогы Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы башлыгы (башлыгы урынбасары) тарафыннан 20 эш көненә озайтылырга мөмкин.

6. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан билгеләнеше

6.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

6.2 Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан билгеләнеше, төзекләндерү өлкәсендә контроль ечен индикатив күрсәткечләр «Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль-бюджет учреждениесә тарафыннан раслана.

Муниципаль район Башлыгы

Т.Д. Нагуманов

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Әлмәт шәһәре территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәгә 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Әлмәт шәһәре территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда аерым куркыныч категориясенә кертү критерийлары

1. Контроль объектларын билгеләнгән куркыныч категориясенә кертү куркыныч күрсәткеченәң нинди булуына карап гамәлгә ашырыла:

Куркыныч күрсәткече 6 дан артык булган контроль объекты югары куркыныч категориясенә керә;

Куркыныч күрсәткече 4 тән 6 кешегә кадәр булганда - урта куркыныч категориясенә;

Куркыныч күрсәткече 2 дән 3 кешегә кадәр булганда - уртача куркыныч категориясенә;

Куркыныч күрсәткече 0 дән 1 гә кадәр булганда - түбән куркыныч категориясенә.

2. Куркыныч күрсәткече түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$K = 2 \times V_1 + V_2 + 2 \times V_3, :$$

K – куркыныч күрсәткече;

V_1 - закон көченә кәргән ике календарь ел эчендә, алдагы елларда контрольлек объекттын билгеле бер куркыныч категориясенә кертү турында карар кабул ителә (алга таба-эшчәнлекне куркыныч категориясенә кертү турында карар), административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 19.4.1 статьясында каралган административ хокук бозулар турында контроль органы тарафыннан төзелгән беркетмәләр буенча чыгарылган административ хокук бозу кылган өчен административ жәза билгеләү турында карарлар;

V_2 - контроль объекттын куркыныч тегориясенә кертү турында карар кабул ителә торган елга кадәрге ике календарь ел өчен законлы кеченә керүчеләр саны, контроль органы тарафыннан төзелгән административ хокук бозулар турындагы беркетмәләр буенча чыгарылган Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 7.21-7.23 статьяларында, 9.16 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә, 19.7 статьясында каралган административ хокук бозулар кылган өчен контрольдә тотыла торган затка (аның вазыйфаи затларына) административ жәза билгеләү турында карарлар кабул ителә.

V_3 - законлы көченә кәргән ике календарь ел эчендә, контроль орган тарафыннан төзелгән административ хокук бозулар турында беркетмәләр буенча чыгарылган Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 19.5 статьясындагы 1 өлешендә каралган административ хокук бозуны кылган өчен контроль затына (аның вазыйфаи затларына)

административ жэза билгелэу турында эшчэнлеге куркыныч категориясенэ керту турында кабул ителгэн карарлар саны.

Татарстан Республикасы
 Әлмәт муниципаль районы
 Советының 2021 елның 15
 ноябрәндәге 91 номерлы
 карары белән расланган
 2 нче кушымта

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Әлмәт шәһәре территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда планнан тыш тикшерүләр үткөрү кирәклеге билгеләү ечен кулланыла торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары

1. Яқын территориядә яисә гомуми файдаланудагы башка территорияләрдә чүп-чар һәм житештерү һәм куллану калдыклары булу.

2. Яқындагы территориядә карантин, агулы һәм чүп үләннәре, агач һәм куакларның кисү калдыклары барлығы.

3. Торак булмаган биналарның, тезелмәләренең, корылмаларның фасадларында, башка диварларда, биналарда, корылмаларда, корылмаларда, шулай ук төзекләндерүнең башка элементларында һәм жәмәгать урыннарында үз белдеге белән ясалган язулар яисә рәсемнәр булу.

4. Яқын-тирәдәге территорияләрдә гражданның ирекле һәм куркынычсыз үтүенә каршылык тудырган булуы.

5. Биналар, корылмалар түбәләрендә тамырлар булу.

6. Халыкның азмобиль төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт объектларына ирекле керүенә комачаулы и торган киртәләр булу, халыкка социаль хезмәт күрсәтү.

7. Инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле мәгълүматны үз эченә алган махсус тамгаларны, язуларны юк итү яисә зарарлау.

8. Жир эшләрен аларны гамәлгә ашыруга рәхсәтсез йә мондый рәхсәтнең гамәлдә булу срогын арттырып гамәлгә ашыру.

9. Биналарга һәм аларга керү юлларына ирекле керү өчен, шулай ук ишегалларына ирекле керү өчен, жәяүлеләрнең куркынычсызлыгын тәэмин итү һәм, инвалидларны һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәрен дә кертеп, жәяүлеләр хәрәкәтен имин итү өчен жир эшләрен башкарганда каршылыклар тудыру.

10. Төзекләндерү кагыйдәләре чикләнгән газонда яисә башка яшелләндерелгән яисә рекреация территориясендә транспорт чараларын урнаштыру.

11. Агачларны һәм куакларны күчәрәп утыртуга рәхсәтсез агач һәм куакларның төшләре, утырту яисә күчәрәп утырту бары тик шундый документлар нигезендә башкарылырга тиешле очракларда төшләре, агачлар һәм куакларны утырту.

12. Гомуми файдаланудагы территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын коткару.

Муниципаль район Башлыгы

Т.Д. Нагуманов